

Friksjon: Anna Kleiva gir seg hen til ekstravaganser.

På ville veier

Aнна Kleiva er en anerkjent poet i sin generasjon, prisbelønnet og respektert for sitt *metier*. I sin tredje diktbok lar hun turen gå til Paris, for å si det populært, og det under sjangerbenevnelsen «drikkeviser».

Åpningsmottoet hentes fra Peer Gynt, og sjelden leste jeg ei diktbok som stanger, vrir og vrenger fram så mye språklig friksjonsenergi. Hovedpersonen kunne for så vidt kalles Petra Gynt. Det kritiske spørsmålet blir om språkenergien virker frigjørende eller om den fører til varmedød og jevne kvaliteter.

En gris og en fjøsniisse følger med på språkferden, og om det ikke er bukkeritt, blir det griseritt (mor Aase refererer for øvrig til Peer som «sligt Svin till Søn»). Diktene er spekket – det må være ordet – med franske glosser og uttrykk, noe som ytterligere fortetter koketteriets betydningsdannelse i tekstene.

«Drikkeviser» er antakelig en like lite treffende tittel som betegnelsen «Vagant» er beskrivende for den intellektuelle eliten i tidsskriftet ved samme navn, skjønt vise-jeget her legger «augeplene på sprit». Diktene virker da også titt og ofte bakfulle, men mindre sangvinske enn når

DIKT

Anna Kleiva
Drikkeviser frå Paris
Forlaget Oktober 2016, 74 sider

en Tom Waits snøvler fram «The piano has been drinking».

Kunstnermotivet i denne boka innlemmer ikke uventet Edith Piaf, som en gest til skråplanets harde liv og levnet. Dikthybridens hovedperson synes å komme rett fra et kjærlighetstap til et Ginnungagap. Skrivaren «trykte tastane varme av/kortslutte krinslaup», heter

” Sjelden leste jeg ei diktbok som stanger, vrir og vrenger fram så mye språklig friksjonsenergi.

det, og et annet sted at «eg sveittar så eg fryser av redsle».

DRIKKEVISER: Anna Kleiva har tatt turen til Paris.

FOTO: INGVL SKIE L JONES

Er skriveøkten en hevners flukt som på romantisk vis søker kunstens sjelelige omsmeltinger, en ødeleggelses-sorg? Hjemegnens triste trygghet druknes i alkohol, med det som på kongelig vis kunne kalles utageringer. Kleiva lar sjølsagt ikke dette stoffet bli autentisk, og markerer fiksjonsav-

standen allerede på de første sidene: «om eg var bartender i Paris [...] skulle eg [...]» og så videre. Verbalformen kondisjonalis viser seg å gi rom for en poesi der fiksjonen blir litt påhitt-aktig, men det finnes unntak:

eg kjem att i ein ny form kvar morgon/ eg er ekspatriert, oppløyst og avkjønna/ eit molekyl i kvar havn

Utsagn som dette redder samlingen fra et litterært havari proppet med monomane språkfakter, for eksempel gjennom innrim og bokstavrim der «mennene brasar ned trapper/ rasar veggimellom i slåbrok, slåstkamp» og «så vi kan kjenne at vi / lever, liksom, djervøygde/ skvettar sveitte og blod/ kastar knokane [...]» og så videre.

Ikke at det mangler skarpsynte observasjoner og lekke språklige detaljer, men besvergelsens skriveform stiller store krav til lakuner og vekslinger i språktemperatur. Persongalleriet i denne bakhtinske poesitrippen – herunder fjøsniisse, grisunge og det underjordiske – ender som støvete poetisk graffiti, for å spille på et uttrykk der sprayen har manglende føring.

Det hyperbolske i teksten kan imidlertid også forstås som et virkemiddel for å framstille en kreativ besettelse, her i et avklart språk:

Eg øver meg/ på å snakke/ før eg tenkjer, gripe/ før eg ser, feile/ oppå feilen/ for å miste den av syne i mengda.

Med sine språkindividualistiske opphopninger og ekstravaganser finner jeg Anna Kleivas nye bok altfor velkondisjonert, men sitatet over bringer håp til dem som tørster på de ville veier.

Freddy Fjellheim

bokmagasinet@klassekampen.no

Fjellbygda: God diktdebut tematiserer sorgen over å ikke bo hjemme og lengselen tilbake.

På besøk overalt

Tilbaketrekning fra byens tjas og mas har vært et utbredt motiv i både litteratur, bildekunst og film de siste femten årene. Og altfor ofte i slike sammenhenger blir Henry David Thoreaus «Walden» sitert, utstilt eller bare namedroppet, ja, en kan lure på hvorfor de ikke dropper det. Så når diktboka begynner med en Walden-epigraf og heter «Heime mellom istidene», blir jeg motvillig. Men jeg skriver fra det bevarte gutterommet mitt, og fra dette landskapet er det lett å se at tanker om *hva* og *hvor* hjemme er, kan være relevante livet gjennom.

Diktdebutant Guri Sørungård Botheim er oppvokst i Lesja, ei fjellbygd nord i Gudbrandsdalen, et sted hvor diktet jogger «forbi / mine egne navn», altså etternavns-gårdene. Lesja er dessuten et sted hvor det blir usedvanlig kaldt, -45 grader ble det målt

DIKT

Guri Sørungård Botheim
Heime mellom istidene
Samlaget, 68 sider

da poeten var fire år i 1982, så istidene vi bor mellom i tittelen føles nært på kroppen der. Bokas tre avdelinger er lagt til henholdsvis 'Heime', 'Trondheim' og 'Fjellet':

'Heime' mimrer og lengter en juleferie tilbrakt i barndoms-hjemmet, 'Trondheim' foregår litt fremmedgjort i en tre-roms og med en kjedelig kontorjobb, mens 'Fjellet' blir åsted for en telttur sammen med kjæresten: «ute er heime». Avdelingene beveger seg språklig ved at målet elegant skifter når jeget reiser: «Oss» blir til «vi» og «e» blir til «eg» i Trondheim. Historiske endringer som foregår i by og distrikt får direkte konsekvens i denne boka: «her e ingen yrke e kan».

Her jeg sitter ved skrivepulten rekker jeg hånda ut etter Trondheims-tidsskriftet Ratatosk (1-4, 2005) hvor Guri Sørungård Botheim har vært redaktør. Hun innleder sin artikkel i bladet med en statistikk over antallet hester her i landet: I 1918 bodde det 221.062 hester i Norge, i 1959 var det 115.798, og i 2003

” Tanker om hva hjemme er, kan være relevante livet gjennom.

vrinsket 28.156 hester. Hestene forsvinner, og med hestene bøndene, og da flytter gårdsjentene til Trondheim for å studere: «hesten gjorde eit arbeid / nå er det eit arbeid å ha hest».

I spennet mellom geologisk tid som muliggjorde slektsvandringen til grisgrendte Norge og landbruksforandringer i vår tid, skriver poeten både fram sammenhenger som kan gi mening i et liv, og sammenhengene som kuttes og fører til meningstap. «Erindring ligg i terrenget», som i minner, bygninger, talemål og

gravplasser. Mens bylivets «muligheter» blir beskrevet som «Imitasjonen»: «hunden er en unge / bamsen trøyster / pynten står i glaskarmen».

Boka har ei ettertenksom tone, som er den skrevet på jenterommet, der tida er lang og både drømmer, fortvilelse og ensomhet har sin plass. I 'Trondheim'-delen røskes dette opp i ved at sladderpresse og reklameinnslag bryter seg inn i et annet skriftbilde. Dessuten blir dikterjeget sittende og søke på hus i Lesja på finn.no. Disse innslagene skurrer til den kontemplative landlige modusen til fordel for byens varetelling av personlige egenskaper: «Eg mangler konsentrasjon».

For øvrig steg antallet hester i Norge til 36.166 i 2012, så ting kan fortsatt forandre seg!

Morten Langeland

bokmagasinet@klassekampen.no